

Bilaga A - Kognitiva förmågor

Kognitiva sjukdomar så som demenssjukdom påverkar de kognitiva funktionerna uppmärksamhet, visuospatiala funktioner, språk, minne, exekutiva funktioner och social kognition. Nedan ges en kortfattad beskrivning av respektive förmåga och konsekvenser av nedsättningar i denna.

Domän	Vilken betydelse har denna förmåga?	Exempel på konsekvenser vid nedsatt förmåga
Uppmärksamhetsfunktioner	Uppmärksamhet är en övergripande funktion som krävs för att upprätthålla övriga kognitiva funktioner.	Svårigheter att hålla tråden i ett samtal, återge telefonnummer eller adresser, räkna huvudräkning.
Visuospatiala funktioner	Samlad tolkning av exempelvis syn och hörsel, varseblivning av kroppens position (proprioception). Hjälper oss med rumsuppfattningen, att finna vår väg, både utanför hemmet och i hemmet.	Svårigheter att hitta i nya miljöer eller i sitt närområde, att orientera sin kropp till omgivningen. Till exempel kan det vara svårt att parkera en bil eller att placera sig på en stol.
Verbala funktioner	Språket hjälper oss att kommunicera med andra, att förstå och uttrycka oss.	Svårigheter att förstå vad som sägs, hitta ord eller skriva. Tala i floskler eller med många upprepningar.
Inlärnings- och minnesfunktioner	Att vi kan komma ihåg, dra lärdom av och anpassa oss till tidigare händelser.	Upprepning av samma saker i ett samtal, svårigheter att komma ihåg vad som nyss skett eller sagts, svårigheter att passa tider eller veta vilken dag/månad/år det är.
Exekutiva funktioner	Förmågan att initiera och planera sammansatta uppgifter, samt utföra dem ändamålsenligt.	Initiativlöshet. Svårigheter att följa bruksanvisningar, handhavande av apparater till exempel kontokortsbetalning.
Social kognition	Bevarar lämpligt beteende – impulskontroll.	Förändrad personlighet och omdöme. Svårigheter att notera sociala signaler, läsa av ansiktsuttryck. Aggressionsutbrott, nedstämdhet, blödighet.